

NIELUTULEHDUS

- Akuutti nielutulehdus on yleensä viruksen aiheuttama ja aiheuttajastaan riippumatta lievä ja itsestään parantuva tauti. **Kerro tämä myös potilaalle!**
- A-ryhmän beetahemolyyttinen streptokokki (*Streptococcus pyogenes*) (StrA) on tavallisin ja tärkein mikrobilääkkein hoidettava nielutulehduksen aiheuttaja.
- Diagnoosin perustana ovat oireet ja löydökset.
- Hoidon tavoitteena ovat oireiden lievittäminen ja niiden keston lyhentäminen.
- Nielunäytteen tarpeellisuuden arvioinnissa suositellaan käyttämään apuna Centor-pisteitystä.
- Lievää nielutulehdusta sairastavaa nielukipupotilasta (Centor-pisteet 0–2) hoidetaan oireenmukaisesti ilman mikrobilääkkeitä.
- Erotusdiagnostisesti tärkeitä ovat kurkunkansitulehdus (epiglottiitti), supraglottiitti, kurkunpääntulehdus ja nielupaise.

Tutkimukset ja kirjaus

- Anamneesi
 - oireet
 - kesto
 - vaikeus
 - itsehoito
 - ihottumat
 - virtsaaminen
- Palpoi kaula ja leuanalus
- Nielun ja suun limakalvojen arvio
- Arvioi suun aukeaminen, pään käännöt
- Tutki korvat (jos kipua)
- Kuuntele keuhkot (jos yskää tai hengityksen ongelmaa)
- Ota pika-Strepto, jos Centor-pisteet 3 tai enemmän.
- Ota Crp ja Leuk, jos potilas on kipeän oloinen ja kuumeinen tai pika-Strepto jää negatiiviseksi. Tarvittaessa MonoAb. Vastauksen voi katsoa OmaKannasta.
- Mittaa kuume ja saturaatio tarvittaessa

Centor-pisteitys

1. yskän puuttuminen
2. imusolmukkeiden aristus ja turvotus
3. nielurisojen turvotus ja peitteet
4. yli 38C kuume

3:lla pisteellä -> pika-Strepto.

Nieluviljely (Ps-StrVi), jos kyseessä epidemia tai pitkittynyt taudinkuva.

Lääkärin vastaanotolle jos:

- selvästi hankaloitunut nieleminen
- ilmatie ahtautunut
- hengenahdistus
- nielupaise-epäily
- alle 2vko edellisestä nielutulehdukseen määrätystä antibiootista
- Crp korkea
- huono yleistila

Hoito ja ohjaus

- Positiivnen pika-strepto hoidetaan antibiootilla.
 - **V-Pen 1milj.yks. 1x3 10vrk**
 - jos penisilliiniallergia (ei anafylaksia) **Kefexin 500mg 1x3 10vrk**
- Negatiivinen pika-Strepto
 - Oireenmukainen hoito
 - Kipulääkitys; Panadol ja Burana
 - Apteekin nielunhoitotuotteet
 - Riittävä nesteytys
 - Hunaja
- Tarvittaessa sairauslomatoistutus (töihin voi mennä 1vrk antibioottikuurin aloituksen jälkeen, jos vointi sen sallii)
- Muistuta hammasharjan vaihto antibioottikuurin puolivälissä

Diagnoosi J02.0

Toimenpide WYA00, WZB00, WZC30

Lähteet: Käypä hoito-suositus 2020; Nielutulehdus